

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a în lăintrulu monarchiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Anulu VI.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a și a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ în Sibiu.

Nr. 19.

— Sibiu, Mercuri 9/21 Martiu. —

1883.

Telegrame.

Venindu-ne telegramulu dela Fagarasiu pentru Nr. 18 pe candu se tipariá, ilu reproducemu și aici: — Fagarasiu, 16 Martiu 2¹/₂ óre d. am. Imposant'a adunare de alegatori romani, preste una miie cincii sute, au protestatu în unanimitate contra proiectulu de lege relativu la scóle.

— Abrudu, 18 Martiu 5¹/₂ óre dupa am. Romanii din Abrudu, Rosi'a și Ariesiulu superioru intruniti în conferentia numerósa protestédia contra proiectulu pentru scóle; primescu solidaritatea; apoi aprobandu și declarandu de conglasuitoare cu dorinti'a totoruru romaniloru conclusele conferentiei din Sibiu dela 1881, esprima multiamita diaristicele romane pentru tñut'a ei resoluta. T.

Adunările alegatorilor romani condamnate de către unu înaltu prelatu bisericescu.

În 13/25 Juniu 1881 „Telegr. rom.“ organu oficiosu alu archidiecesei greco-resaritene ortodoxe surprinsese pe publicu cu unu cerculariu archiepiscopescu, prin care se condamnau decisiunile luate de către conferentia electorala romanésca tñuta la Sibiu în 12—14 Maiu aceluasi anu.

În Nrulu 25 de Sâmbata 5/17 Martiu 1883 acelasiu „Telegrafu romanu“ presenta lectoriloru sei unu altu cerculariu archiepiscopescu de coprin-sulu urmatoriu:

Nr. 1055. Presid.

Cerculariu

cătra tóte oficiile protopresbiterale din archidieceș'a Transilvaniei.

Adunările de poporu tumultuóse, cari din incidentulu noului proiectu de lege pentru scólele medie se inscenara în timpii din urma în diferite centre ale poporatiunei romane din partile transilvanice, au luat astfelu de aventu, și au îmbracatu dejá astfelu de caracteru politicu, în cătu ele potu fi numai stricatióse pentru interesele vitali ale poporului romanu. Indieciutu potu fi ele stricatióse, daca conducatoriul loru — precum s'a întemplatu dejá — se punu pe teorii, cari eschidu simtiulu, ce se numesce patriotismu, și eschidu respectulu cătra bazele actuali ale dreptulu publicu. Dara cele mai simtitoare stricatiuni le potu aduce astfelu de adunari în specialu interesselorú nóstre nationali-bisericesci, daca în fruntea loru, impinse dejá pe terenu lunecosu, se pune clerulu nostru, și daca din partea inteligentiei nóstre se dá poporului în modu ostentativu impulsu într'o directiune, carea trece marginile loialitatiei.

Consternatu în adenculu sufletulu meu prin celea esperiate în dilele din urma; adusu totuodata în mare perplexitate prin pedecile, cari astfelu de adunari tumultuóse, lipsite de totu tactulu, mi le punu în cale atunci, candu în acordu cu preasantitiu frati episcopi asi aveá se aperu cu mijlóce loiali adeveratele nóstre interesse nationali-bisericesci; apoi vedendu preste acestea și abnormitatea ne mai pomenita, că adeva pentru tñerea unei adunari de felulu acesta, carea nu are nici-unu caracteru bisericescu, într'unu casu specialu s'a alesu chiaru loculu celu mai santu, adeva bisericeș'a, profanandu-se astfelu prin discusiuni politice sanctuariulu, care până acum a conservatu virtutule creștinesci ale poporului romanu, — consternatu dicu la vederea acestora, și considerandu situatiunea grava, în care ne aflamu, de asemenea tragendu'mi séma cu respunderea, ce o datoiescu lui Domnedieu, consciintiei mele și monarchului nostru, — cu scopu de a salvá bazele, pe cari se radiema în presentu viéti'a nóstra bisericeșca și desvoltarea ei salutara în viitoriu, me aflu indemnatu a dá prin acestu cerculariu totoruru oficiiloru protopresbiterali și prin ele întregi preotimei parochiali din archidieceș'a concredita archipastoriei mele, acea strinsa îndrumare: că sub

cea mai grea respundere se se feréșca de ori-ce inițiativa și participare la atari adunari tumultuóse de poporu, cum au fostu celea tñute de curendu în Clusiu, Brasiovu, Sibiu, Dev'a și Turd'a, cari preste dorerile nóstre comune, ce ni le produce mentionatulu proiectu de lege, trecu în pronunțiamentele loru la teorii politice, apte de a servi în man'a celoru reu-voitori de argumente plausibili pentru a ne denunția de adversari ai statulu.

În specialu se se feréșca cu grija clerulu și fruntasii comunelorú nóstre bisericesci a dá locu la astfelu de adunari politice în biserica sau în edificie scóleloru nóstre confessionali; din contra, se caute în casuri concrete a linisć spiritele poporului, cu atátu mai alesu: pentru-cá eu și la alte ocasiuni am datu clerulu și poporulu nostru asigurari cu cuventulu și în scrisu, și am doveditu — credu — destulu de evidentu în fapta: că auctoritatile superiori bisericesci, că celea mai competente, nu voru perde nici candu din vedere datorinti'a loru, de a ne aperá cu tóta energi'a, dara și cu tóta prudentia autonomi'a bisericeșca și interesele culturali, candu s'ar intentá vreunu atacu în contra loru.

Sibiu, 3 Martiu 1883.

Mironu Romanul m. p.,
archieppu și mitropolitu.

Este prea de însemnatu, că în aceeași di din 17 Martiu acelasiu actu archiepiscopescu a aparutu și în diariile magiare din Clusiu, prin urmare elu au ajunsu iute la cunoscinti'a tierii întregi.

Voiesce cineva se afie comentariile ce se facu acestui actu publicu în tóte tñiturile romanesci? N'are decâtu se asculte din ori-care parte va voi, și se va convinge îndata, că cei mai multi adeverati romani dupa-ce l'au cititu, „au remasu consternati în adenculu sufletulu lorú“, adeva tocma asia, precum afirma escelenti'a sa domnulu archiepiscopu și mitropolitu Mironu Romanul, că a remasu consternatu din caus'a adunariloru romanesci; inse cu acea diferentia essentiala, că cititorii au fostu sagetati de dorere sufletéșca din causa, că precum dicu multi din ei, archipastoriulu s'a ruptu acum a dou'a óra de către corpulu nostru nationale.

Dupa analis'a critica facuta de noi cerculariulu archiepiscopescu în Nr. 49 aceluasi anu 1881, în mai multe puncte, noi ne-amu potea dispensá prea bine de a ne mai supune și astadata din nou la scrierea unei alte analise, póte multu mai doreróse pentru noi insine, decâtu fusese cea de antierti. Daca totusi ne impunemu și acum acésta sarcina neplacuta, o facemu nu numai în interessulu santei cause și alu adeverulu, că-ci: Amicus Plato, amicus Socrates, sed magis amica veritas, ci chiaru și din deferentia cătra unu prelatu bisericescu de positiunea cea mai înaltă în bisericeș'a ortodoxa romana. Cu tóte acestea ne lipsesce timpulu fisicu spre a intrá prea afundu în despicierea totoruru expresiuniloru și sententielorú greu infruntátorie și chiaru despretiutórie, aruncate în față a celoru mai multi barbati fruntasii ai natiunei romanesci din marele principatu alu Transilvaniei, ci ne vomu margini mai multu numai la cestiuni de principiu.

Prim'a cestiune de principiu este aci dupa noi: dreptulu de adunari și reuniuni. Cerculariulu ne vorbesce de bazele dreptulu publicu. Prea bine; dara apoi unulu din drepturile fundamentali ale popóralorú libere este dreptulu de reuniuni și adunari; unu dreptu acesta, pentru a carui recastigare pe unde a fostu calcatu sau falsificatu, popórale au facutu cele mai grele sacrificii în avere și viétiá, că se'lu stórcu din manile de feru ale despotismulu nerusinat.

În Ungari'a și Transilvani'a nu exista nici macaru o lege positiva, care se reguledie, necum se opréșca exercitiulu acelu dreptu. Si de ce nu exista o lege cá acésta? Nu exista din caus'a prea bine cunoscuta, că acele clase de locuitori, adeva nobilimea mare și mica, burgesia și honoratiu, care înainte de 1848 reprezentau singure tier'a și

statulu, faceau legi și le executau, resistasera în tóte timpurile pe viétiá pe mórté în contra ori-carei restrictiuni a acelu dreptu nepretiuitu, pe care despotismulu infernale se încercase de nenumerate-ori cá se'lu sugrume.

Asia dara dreptulu de adunari în generalu și cu atátu mai virtosu dreptulu de adunari alu alegatoriloru, datu omulu dela Dnedieu, nu dela ministrii, existe în realitate, și tóta regularea ce i s'a facutu până acum, este coprină în cunoscut'a instructiune unilaterală a ministriulu respectivu, de care toti convocatori adunariloru se tñura strictu, cu singur'a exceptiune a celoru dela Cohalmu, cari o trecusera cu vederea din nesciintia, cerendu permissiune de a se aduná, dela subprefectu (pretoru) și prefectu, în locu de a o anunția puru și simplu la politi'a locală, luandu respunderea asupra și pentru bun'a ordine.

Circulariulu inse sustine cu mare curagiu, că adunările nóstre de poporu au fostu tumultuóse.

Latinesculu Tumultus se traduce în romanesce cu larma, nelinisce, turburare, chiaru și rescóla și rebeliune.*) Acestu terminu cutediatoriu se repete de vreo trei ori în acelu cerculariu nefericitu. Elu este o palma întreita trasa preste față a miiloru de barbati romani honoratori, seculari și mireni, din comitatele și tñiturile Clusiu, Brasiovu, Sibiu, Turd'a, Hunedór'a (Dev'a), Alba-Jul'a (Blasiu), Fagarasiu, Abrudu, adeva din partea cea mai mare a tierii, totuodata inse și lovitura preste falci, aplicata la toti primarii și directorii politici dela tóte orasiile în care s'au tñutu acelea adunari. Adeva cum? adunările au fostu tumultuóse, turburate, sgomotóse, aplecate spre rescóla și acei functionari politici nu le-au spartu, nu le-au închisu nicairi? n'au chiamatu în ajutoriu gendarmi și alte mani armate? ba ce e mai multu, aici în Sibiu buna-óra, onorat. domnu Henrich directorulu politiei a felicitatu pe barbati convocatori stringendu-le man'a, pentru-cá au fostu în stare se tñu pe poporu în ordine atátu de minunata, ceea ce inse pe acestia nu 'ia costatu nici cea mai mica ostenéla, nici-unu cuventu leganatu de mustrare, că-ci acei preste doué mii de barbati seriosi s'au regulatu și dominatu ei pe sinesi cu prudentia, moderatiune și tactu în adeveru admirabile. Hei, dara tocma acésta virtute escelenta a poporului nu a potutu se placa spioniloru, și pe candu raportulu politiei a corespunsu într'u tóte curatulu adeveru, se vede că acei denunțianti miserabili au implutu urechile — ministriulu sau immediatu ale archiepiscopulu? — cu cele mai impertinente calumnii.

Ací inse vine o alta cestiune de principiu din cele mai blastemate pentru poporulu romanescu și pentru securitatea personală a fiacaruia dintre noi. Cine, rogamu-ve și de candu unu prelatu sau altulu este pusu și denumitu inspectoru politienescu sau controlu preste tóte directiunile politiane din cetatile și orasiile în care se aduna romanii? De candu și cu ce dreptu archierei romaniloru se fia degradati la functiune de agenti politienesci? Nu care cumva sau ministeriulu sau chiaru escel. sa mai crede, că se póte aplicá în acestea timpuri la poporulu romanescu sistem'a regimulu theocraticu, sau adeva modulu gubernarei lui politice prin preotime? Amaru s'ar insielá, ori-cine ar mai fi inca și adi de o parere ratacita cá aceea. Nici chiaru în Russi'a nu se mai póte asia ceva. Si totusi cu ánim'a sangeranda trebuie se cunóscemu fara voi'a nóstra, atátu din cele doué cercularie dela 1881 (celu publicu și celu rezervatu), cătu și mai virtosu din acesta de acuma, că s'au alesu acésta cale tocma pe atátu de periculósa, precum a fostu aceeași odinióra pentru mitropolitii Jorestu și Sava Brancovicu.

Cerculariulu spune curatu, că adunările romaniloru au îmbracatu dejá caracteru politicu

*) Nemtiesce: Lärm, Unruhe; Aufruhr; Tumult.

si cã ele trecu in pronunçiamentele lor la teorii politice. Prea adevãratu, intocma asia este, cã cele mai multe adunari romanesci tñute in cursulu lunei acesteia au avutu si caracteru politicu; dara apoi cu ce dreptu esc. sa se încerca se le oprãca si se le inchida? Care canonu bisericescu de ale celoru sãpte concilie (sobóra) ecumenice orientali, sau care canonu alu bisericei romanesci auctorisãdia pe arhiepiscopulu orthodoxu gr.-or. cã se'si arãge siesi auctoritatea de capitanu politicu alu romaniloru? Calitatea sa de arhiepiscopu si mitropolitu nu' dã nici umbra de dreptu la asia ceva. Scimu prea bine din istori'a nãstra tragicã, plina de doreri, cã despotismulu s'a mai folositu de unii arhierii cã de instrumente órbe, spre a tñe pe poporulu romanescu intregu incovoiatu sub jugulu de feru. Sunt fórtã cunoscute infernalile midiulãce, prin care acestu poporu a fostu dominatu. Se mai afla in viãtia sute de mii ómeni betrani de 50—80 ani, ai caroru ochi au fostu dedati a vedã pe delurile si colinele acesteii tieri mai la fiacare comuna. de o parte crucea lui Is. Christosu, de alt'a furcile si totu la cãte 9—10 sate inca si cãte o tiãpa de lemnu asiediata alaturea cu furcile si in faãia crucea. Pãna in 1848 erau numai in Transilvani'a 16 hoheri (gãdi, calãi, hingheri) aplicati pe la municipalitãtile mai de frunte ale tierii. In unele locuri hoherii steteau in dile de tergu pe la intrari in orasiu, de luau si o specie de taxe dela o classe de ómeni. Nici-unu feliu de adunari nu erau suferite, precum n'au fostu suferite nici sub absolutismulu de diece ani (1850—1860). Voiesce cineva restaurarea reactiunei absolutistice? Atunci se fimu sinceri unii cãtra altii si se nu ne mai ametimu cu parole cã libertate, constitutiune, drepturi fundamentali, dreptu publicu, etc., ci dicatãrea romanãca: „Sau te pãrta cum vorbesci, sau vorbesce cum te pãrta.“

Cerculariulu infrunta pe conducãtorii poporulu, cã-cã „se punu pe teorii care eschidu simtiulu ce se numesce patriotismu.“

Nu credemu se se afle unu singuru romanu de o inteligentia limpedita, care se nu respinga in termini categorici acãsta imputare, pe care nu voimu a o calificã mai de aprãpe.

Si cã acelea teorii „eschidu respectulu cãtra bazele actuale ale dreptulu publicu.“

Care dreptu publicu? Cu acãsta infruntare cerculariulu se se adressedie cãtra numerós'a partida Kossuthiana si nicidecum cãtra romanii din Transilvani'a.

Auctorulu cerculariulu se mai plange amaru, cã „adunãrile tumultuãse lipsite de totu tactulu“ punu prelatiloru pedeci in cale, cu alte cuvente, cã compromitu caus'a.

Afle ilustrulu auctoru alu cerculariulu si dela noi, ceea ce'i potu spune mii de guri din tãta Romanimea, cã in acãsta epoca, sub acãsta sistema poporulu romanescu de s'ar portã cu prudentia si cu tactu angerescu, nu mai astãpta nici-unu bine, si nu mai crede in nici-unu resultatu favorabile, nici chiaru dupa cea mai energiãsa intervenire solidara a totororu sãpte prelati de nationalitate romanãca din ambele confessiuni; era daca totusi se pare une-ori, cã intervenirea densiloru ar avea ceva resultatu bunu, acela e castigatu cu pretiu insutitu si inmiitu in imposite de averi, de sange, in abnegare de sine, in umilire servile, in adormirea consciintelor, in despretiure si urgia. Nu, de o miie de ori nu, apararea prelatiloru cu pretiurile sigurei nimiciri posterióre, departe se fia dela noi! Daca e scrisu undeva, cã avemu se dispãremu cã romanii de pe vastulu teritoriu locuitu de romanii, apoi incai se perimu cu demnitãte.

Archipastoriulu auctoru alu desu citãtulu cerculariu „tragãndu'si sam'a cu respunderea ce o dãtoresce lui Ddieu, consciintiei sale si monarhalulu nostru, cu scopu de a salvã bazele pe cari se razima in prezentu viãti'a nãstra bisericeãca si desvoltarea ei salutara in viitoriu etc. etc.“, se afla indemnatu a indrumã pe preotimã „sub cea mai grea respundere, se se ferãca de ori-ce initiativa si participare la atari adunari tumultuãse.“

Las' cã insult'a de „tumultuãse“ care se face acelor adunari, o respingu cu tãta energiã din tãte partile, — dara apoi ce? Dupa siesesprediece ani de „libertate constitutionale magiara“ inca nici pãna in dio'a de astadi nu sunt salvate nici macaru bazele viãtiei bisericesci? Si acãsta marturisire sincera ese din pãn'a unui arhiepiscopu si mitropolitu! Asia stãmu? Atunci rogu-ve, ce a mai remasu cã se pãta periclitã din drepturile bisericei nesce adunari improvisate si cu totulu innocente? Nimicu pe lume. Adeca multu inãinte de lun'a lui Martiu bazele vietiei bisericesci erau periclitãte, daca nu chiaru nimicite. Asia dara

faimela cãte se clatina prin aeru de cãteva luni încãce despre incorporarea bisericei ortodoxe romanesci la biserica ort. serbãca, incepu se aiba óre-sicare intielesu; reactiunea inpinge carulu de parte inapoi pãna in dilele episcopiloru Dionisiu Novacovici si Gedeonu Niketici episcopi serbesci din secolulu trecut, trimisi din Ungari'a, cu resiedenti'a in Resinari*). Si din acesteã cause persãnele bisericesci romane gr.-or. se fia spoliãte astadi de dreptulu cetãtienescu alu reuniunei si eri de dreptulu libertãtiei in alegeri, mane de limba, poimane chiaru si de religiunea parintiloru sei?

Infruntarea ce se face in cerculariu adunãrilor tñute, cã si cum acelea ar fi trecut marginitile loialitãtiei, o lasamu cu totulu la apãriãrea fiãcaruia din acelea cluburi si anume comitetelor respective, pentru care acea inculpare deveni o cestiune de onãre si de securitate personalã.

In cãtu pentru temerea manifestata in cerculariu, cã romanii voru fi denuntati „de adversari ai statulu“, ea este cu totulu de prisosu, cã-cã noi cestilalti romani locuitori ai tierii, suntemu dedati cu inpertinentie de acelea din mosi de stramosi, prin urmare le si despretiuimu din totu sufletulu si din totu cugetulu nostru, totuodata le si plesnimu in faãia acelorã cari ni le imputã noue. Fia prea siguru domnulu auctoru alu cerculariulu, cã ori-cãtu ne-amu cãciuli, cuceri, umili si amu jurã credintia si lealitate, ur'a invecãta si tirani'a de odiniãra dedata la subjugari, nu ne va da nici odiniãra crediementu.

Inca numai una si terminamu. Cerculariulu afla, cã o biserica s'a profanatu prin tñerea unei adunari intru o biserica. Cestiune de apãriãre. Acea adunare s'a tñutu cu scopulu prea bine respicatu de a'si aparã scãlele confessionali de nimicire. Cine se apere scãlele confessionali, daca nu biserica? Adevãrata profanare a bisericeiloru romanesci este cu totulu in alte casuri, adeca atunci, candu le calca organele administrative cu gendarmi, cercetãdia si restãrna totu ce se afla pe mas'a altãriulu; dara in casuri de acesteã nu amu veditu nici-unu cerculariu infruntãtoriu, nici amu auditu se se fia facutu reclamatii si cerutu satisfactiuni dela auctoritãtile competente.

Profanare? Ci cã bigoti amu inceputu se fimu noi unii romani; si totusi — noi amu sci se spunemu cu totulu de alte profanari, despre care chronic'a moderna tace. In alte timpuri mai bigotte se tñeau diete in biserici, si in multe orãsie nici cã erau alte localuri, si in a. 1848 parlamentulu celu mare alu Germaniei s'a tñutu atãtea luni de dile in biserica cea mare St. Paul din Frankfurtu. Ce mai departe? Prim'a adunare preparativa politica, nu scolastica din a. 1848 s'a tñutu in biserica catedralã din Blasiu si la nimeni nu 'ia plesnitã prin capu, cã aceea s'ar fi profanatu; nu, pentru-cã totu sufletulu romanescu de ambele confessiuni a cunoscutu, cã luptandu pentru emanciparea politica, luptã totuodata pentru libertatea religiãsa si vice-versa. Dara candu la unguri se tñu in biserici predice strictu politice, li se profanãdia bisericele?

Atãtea ne simtãramu si noi obligati in consciintia a reflecta la famosulu cerculariu; de aci incolo vãdia si altii cum se voru impacã cu ideile cõprinse in trensulu.

Se infiantiamu institute de creditu?

(Urmãre si fine.)

V.

Scopulu astui feliu de institute e midiolocirea creditulu pentru cei ce cautã capitale, era adevãratulu si uniculu scopu alu creditulu trebuie se fia inlesnirea, desvoltarea si inmultirea productiunei. Cu alte cuvente, institutele de creditu trebuie se fia organizate asia, in cãtu ele prin creditele acordate se servãca munc'a producãtãre si prin acãsta inmultindu si buna starea in genere, se sporãca capitalele producãtãrie si se contribue in modulu acesta la progressulu materialu, moralu si nationalu.

Asia dara unu adevãratu progresu economicu se pãte inchipuã numai sub conditiune, daca capitalulu si munc'a, acesti doi factori principali ai economiei, se voru pune pe o egala basa de dreptu in o armonia de interese reciproce.

Atunci si numai atunci capitalulu va fi sementia producãtãria aruncata in pãmentu producãtoriu, era munc'a va fi caldur'a sãrelui si ap'a, care tãte la olãta in o reciproca si armonica

*) Vedi Eudoxius Frh. von Hurmuzaki Fragmente zur Geschichte der Rumãnen II. Bd. Bucuresci 1881 von Seite 159 bis 204.

conlucrare facu se incoltãca sementi'a si s'o aduca la perfectiune cã unu fructu din care resulta capitale noue si noue fortie de productiune.

VI.

Óre dupa acesteã principii e organizatu creditulu modernu alu astoru feliuri de institute?

Dr. Maurus*) afirma, cã organizarea moderna a creditulu nicidecum nu coresponde scopulu economicu pentru care sunt create aceste institute.

Esceptiuni ori cãtu aru fi de numerãse, confirmã numai regul'a.

„Caus'a acestui reu alu creditulu modernu in Europ'a, dice numitul economistu, resulta mai cu sãma din diferenti'a de interese intre capitalistu „si muncitoriu, cã-cã pe candu capitalistulu folo „sindu-se de lips'a celui care cere creditu ilu es- „ploatãdia cautandu se primãca cãtu se pãte mai „mari beneficii (interese, dividende) dupa capitalulu „seu, voiesce celu din urma (muncitoriu, produ- „centulu) se'si potentiedie poterea de lucru si se „produca mai multu si mai bine, spre care scopu „cere capitale eftine.“

Renumitul economistu americanu H. Carey dice, cã „istori'a nu este altu ceva, decãtu lupt'a celoru puãini si avuti contra celoru mai multi si saraci, cu scopu de esplotare“; sau cu alte cuvente, cei avuti mai puãini, fiindu totuodata si mai inteligenti si avendu prin urmare si poterea in mana, esplotãdia pe multimea in proportiune mai saraca si ignoranta.

Acãsta luptã inceputã din stravechime, se continua si astadi.

Institutele de creditu au chiamarea a veni in ajutorulu celui mai debilu (alu muncitorulu) faãia de celu mai puternicu (alu capitalistulu) si a aduce interesele amendorã in armonia.

Restabilirea acesteii armonii e frumãsa chiamare a instituteloru de creditu, cã-cã „vermele pagubei (muncitorulu) se afla ascunsu in mijloculu castigulu illicitu (alu capitalistulu usurariu) intocma cã vermele rodietoriu in fructulu stricatu“, dice J. Ghica in opulu seu „Convorbiri economice.“

Resultatulu astui feliu de speculãtiuni ilicite sunt mai totdeauna crisele si falimentele, care ruinãdia pe amendoi factorii economiei.

Dara si celu ce cere creditulu unui institutu are datorintie preste care nu' este ertatu a trece.

Diligenti'a (sirginti'a), onãrea si isteti'a sunt singurele casuri care merita creditulu; pentru aceea ori-care institutu trebuie se fia precautu, cã capitalele imprumutate se ajunga numai in mani muncitãre, dela care se se pãta presupune respunderea la termine.**)

Joanu Romanu.

*) Vedi Dr. Maurus: principii de economie nationale 1868.

**) Acã ne permitemu a mai adaoge si dela noi cãteva cuvente in interessulu mai virtosu alu debitoriloru cu consciintia curata si onesti. In regulamentele totororu instituteloru moderne de bani (banci, casse de economii, de imprumutu, de escomptu, de anticipatiuni etc.) stã cãte unu §., in care se dice, cã ori-cãndu se denãga cuiva creditulu, imprumutãrea de bani, si i se reintãrce de ex. cambiulu sau obligatiunea, daca denãgarea se intempla numai din lips'a vreunei forme, cum ar fi a timbrulu sau a subscriptiunei, atunci i se arata caus'a; in ori-care altu casu directiunea nici este obligata si nici cã se cuvine se numãca caus'a denãgãrei, ci acãsta remane cã se o gacãca fiacare petente elu insusi atãtu relative la persãna sa, cãtu si la persãnele girantiloru sei, daca este cambiu si a companioniloru, daca este obligatiune sau contractu de intreprindere. In piãtiele mari comerciali, inse chiaru si faãia cu proprietãrii de mosii si chiaru de comune intregi mai mari si mai mici, institutele de bani trebuie se fia cu agera luare aminte la multe impãriãri ale celoru cari ceru imprumuturi, la modulu vietãrii, la ocupatiunile lor, la luxulu mai mare sau mai micu ce cultivã, la gradulu de inteligentia si mai pe susu de tãte la moralitatea si onestitatea ómeniloru. Si cu tãte acesteã in epoc'a nãstra destrãbalata bancile totu sunt pacãlite adesea de cãtra farisei charlatani cari sciu se jãce role si se'si ascundã miseliile loru cu adevãrata maiestria. Alte-ori érasii ómeni de altumãntea onesti si buni economi ori comercianti, dara fórtã lacomi la castiguri, imprumutã banci straini fãra nici-unu cumpetu si mesura, se arunca orbesce in nenumerate specule, alãrgã, face, drege di si nãpãte, pãna candu odatã se destãpta in drãpã si in sting'a cu multime de daune, ruptu, smultu, mai pe urma ingenuchiãtu si ruinatu spre parerea de reu si a celoru cari au avutu cauza de a'lu stimã. Bancile au se fia cu luare aminte si la casuri de acesteã precum si sunt intru atãta, in cãtu se compunu liste secrete de nume si firme din piãtiã intrãga, in care e fixatu creditulu fiãcaruia asia, in cãtu preste acela nu se mai dã nici-unu banu imprumutu.

Pe la noi ómenii nu prea sunt dedati cu apãriãri de acesteã cã in lumea mare; ele inse sunt absolutu necesãrie a se introduce si observã strictu cã regula generalã pe la tãte institutele de bani. Red.

Convocare.

In mioluculu atatoru evenimente taietorie in vieti'a noastra nationale-sociale, precum si cu prevedere la restaurarea apropianda a ampoiatoru administrativi, imi iau voia prin acesta a conchiamá pe toti alegatorii romani din cercurile Reginulu sasescu si Geunisigu la o conferentia tinenda in S. Reginu la 25 Martiu a. c. 2 ore d. a.*) Reginu, la 16/3 1883.

P. Barbu,
pres. clubului elect.

Adunarea alegatorilor din comitatulu Albei-inferiore tinuta in 15/3 Martiu a. c.

Mi permitu a ve informá despre decursulu adunarei generale a alegatorilor romani din comitatulu Albei-inferiore tinute in 15 Martiu a. c. la 2 ore p. m.

Alegatorii romani, din comitatulu Albei-inferiore, conchiamati fiindu pe 15 a. l. c. la 2 ore p. m. la una conferentia generale, alu careia obiectu, au fostu constituirea unui comitetu electoralu centralu pentru acestu comitatu; in diu'a si la ora indicata, unu publicu numerosu de mai multe sute de omeni, au implutu nu numai sal'a conferentiei, dara si salele laterali, precum si curtea „otelului nationalu“ si strad'a era indusita de unu numerosu publicu, carele nu au pututu petrunde in sal'a conferentiei. Precisu la 2 ore p. m. presentandu-se presedintele adunarei dlu canonicu Joanu Antonelli, intre strigate entusiastice de „se traiésca“ ocupandu-si locul de presedinte, dupu ce mai antaiu, au salutatu pe presenti in terminii cei mai caldurosi, in un'a vorbire bine simtite espunendu scopulu acestei adunari, precum si insemnatatea dreptului electorale, provoca pe cei presenti cá se proceda la alegerea biroului.

Dupa acesta luandu cuvintulu dn. advocatu Matheiu Nicola, delegatulu clubului nationalu din Alb'a-Jul'i'a, propune de presedinte pe d. canonicu Joanu Antonelli, era de notari pe domni Ludovicu Csato si Joanu Popu; care propunere intre strigate de „se traiésca“, in unanimitate primita fiindu, membrii biroului 'si ocupara locul.

Dupa acestea luandu din nou cuvintulu dlu advocatu Matheiu Nicola, prin un'a vorbire mai lunga indigetia cauzele, pentru cari concluse deosebitoru nostre conferentiei nationali, nu au avutu totudeauna, rezultatulu doritu; si intru acestea in prim'a linia pune lips'a unei organisari sistematice in comitate.

Spre a delaturá acestu reu, propune a-se alege pentru comitatulu Albei-inferiore unu comitetu centralu electoralu, statatoriu din 30 de persoane, era cá locu pentru adunarile acestui comitetu, cu considerare la situatiunea comitatului propune orasiulu Alb'a-Jul'i'a. Ambe acestea propuneri primindu-se cu unanimitate se procede la alegerea comitetului centrale.

Spre acestu scopu se suspinde siedinti'a pe 1/4 de ora. Dupa espirarea acestui terminu dlu Ludovicu Csato dá cetire unei liste compuse de mai multi membrii, prin care pentru comitetulu centralu se propunu de membrii urmatorii domni si anumitu:

Joanu Antonelli, canonicu. Joanu M. Moldovanu, canonicu. Ludovicu Csato, advocatu. Basiliu Olteanu, advocatu. Nicolae Gaetanu, advocatu. Stefanu Crisanu, din Teusiu. Joanu Florescu, din Ighiu. George Mezei, proprietariu, in Cricau. Acsente Severu. George Demianu, preotu. Joanu Laszlo, preotu. George Potoianu, preotu. Alesandru Filipu, advocatu in Abrudu. Josifu Crisanu, advocatu in Abrudu. Joanu Tarnovianu, Joanu Gallu, protopopu. Joanu Pacurariu, preotu. Simionu Caianu, medicu. Alesan. Tordasianu, protopopu. Gregoriu Elechesiu, protopopu. Matheiu Nicola, advocatu. Georgiu Filipu, Rubinu Patitia, advocatu. Joanu Cosieriu, advocatu. Teodoru Colbasi, proprietariu. Basiliu Albini, proprietariu. Basiliu Lupescu, proprietariu. Beniam.

*) Dorimu din sufletu, cá convocarea de facia facuta de cátra onor. dn. advoc. si propriet. P. Barbu se aiba aceleasi rezultate frumose, pe care le avura pana acum celelalte adunari de alegatorii la Clusiu, Brasiovu, Sibiu, Turd'a, Deva, Fagarasiu. Nu este numai cestiunea scoleloru gimnasiali, sunt si alte cestiuni de cea mai mare importanta, pentru care cluburile de alegatorii trebuie se se adune si de aci inainte cu scopu de a se consultá si a'si formulá dorinti'a si vointi'a locuitoriloru in asia numite resolutiuni. Dara in câteva regiuni pare cá au degeratu omenii in cursulu ernei. Mai multa lumina si caldura, fara care nu este vietia.
Red.

Popu, protopopu. Nicolae Barbu, advocatu si Absolonu Siarlea, preotu.

Acesta propunere primindu-se cu unanimitate, mai susu numiti domni se dechiara de membrii ai clubului electorale centralu.

In urma acestora, luandu cuvintulu d. advocatu Ludovicu Csato intr'unu discursu inflacaratu si plinu de elanu, intreruptu necurmatu de aprobarile entusiastice ale adunarei, face prescurtu istoriculu luptelor nostre nationali, cari nici candu nu au trecut prestre marginile legalitatiei, si cu tote acestea, noi suntemu aceia, cari suntemu timbrati cá omeni ai disordinei, cá rei patrioti, si cá periculosi pentru statu, da si noi, nici candu, nu amu conspiratu, nici intre noi, nici cu puteri straine in contra integritatiei statului.

Mai departe atragendu atentiunea adunarei asupra proiectului de lege pentru scolele medie, ce este acum sub desbatere in corpurile legiuitoare; in considerare, cá prin aceea este atacata instructiunea in principiile sale vitali, biserica in drepturile ei, era patri'a noastra comuna, in adeverata ei prosperare; propune cá si acesta adunare se ia positiune faci'a de acestu proiectu, si se protestedie cu tota solemnitatea in contra ridicarii acestuia la putere de lege.

Spre acestu scopu propune spre primire resolutiunea electorale, careia dandui-se cetire, adunarea intre cele mai insufletite urari de „se traiésca“ o primesce cu unanimitate.

Dupa acestea la propunerea d. Joanu Colceriu votandu-se multiamita biroului, adunarea s'au inchisu departandu-se membrii in cea mai buna ordine, astu-feliu cátu, publiculu de alta nationalitate, care era in numeru inca au remasu uimitu, de conduita barbatésca si serioasa a acestei adunari.

Blasiu, 16 Martiu 1883.

Resolutiunea

luata de cátra adunarea din comitatulu Albei in 15 Martiu a. c.:

Avendu in vedere, cá prin proiectulu de lege pentru scolele medie, ce este acum sub desbatere in corpurile legiuitoare, se face unu pasiu mai departe in politic'a cea atatu de funesta pentru patri'a noastra comuna, politic'a unificarii nationali a unui statu atatu de poliglota, cum este statulu nostru, politic'a, a carei neadeveru ilu marturiscesc istori'a de mai 1000 de ani a statului acestuia, in decursulu careia nu s'a pututu face nici-un'a asimilare nationala de si sentimentulu nationalu n'a fostu nici-odata unu factoru asia momentosu in vieti'a poporeloru cá astadi;

Avendu in vedere, cá numitulu proiectu de lege nu este consecinti'a practica a principiului celui atatu de naturalu de a inainta cultur'a totoruru cetatieniloru acestui statu fara deosebire de limba si nationalitate, ci chiaru din contra, totu proiectulu este dedusu si acomodatulu unui principiu nu numai strainu, ci chiaru si stricatosu si periculosu inaintarii in cultura, principiulu unificarii nationali;

Avendu in vedere, cá prin proiectulu acesta instructiunea, care este sufletulu si tendentia prima si a secului nostru, se degradedia la rolulu de a servi unoru utopii politice spre daun'a intelectuala si culturala a totoruru poporeloru nemagiare din statulu acesta;

Avendu in vedere, cá principiulu asimilarii nationali atatu de periculosu pentru patri'a noastra, ii se sacrifica prin proiectulu acesta chiaru si autonomi'a ambelor biserice romane pre terenulu scolasticu, garantata prin legile fundamentale ale statului nostru; fiindu-cá tote institutiele nostre medii fundate din sudorea noastra, se supunu poterei si arbitriului ministrului instructiunii publice, ne remanendu bisericiloru nostre mai nimicu alta, decatu numai sarcin'a sustinerei loru, decumva voru mai fi tolerate;

In urma avendu in vedere, cá multe dispositiuni ale proiectului acestuia puceadu din motivulu nefundatu, pe care 'lu respingemu cu tota indignatiunea si machnirea unoru patrioti adeverati, cá si cum in scolele medie s'ar cresce inimici ai patriei si ai statului nostru, si nu fi adeverati ai patriei, cari sunt gata a sacrifica pentru ea totu, a vere, sange si vietia, numai limb'a si natiunea nu, fiindu-cá pe aceste interesele adeverate ale patriei nici nu le pretinde nici odata;

Noi alegatorii romani din comitatulu Albei-infer. din propriulu indemnu, si condusi numai de iubire cátra patri'a noastra comuna, si de simtiulu de dreptate si ecuitate, protestam in contra proiectului numitu, cá in contra unuia, prin care instructiunea este atacata in principiile sale vitali, biserica in autonomi'a sa, natiunea in drepturile ei, era patri'a noastra comuna in adeverat'a ei prosperare.

Austri'a.

Din capital'a monarchiei avemu era scri de acelea, pe care trebuie se le urmarimu cu luare-aminte. Din caus'a ideiloru si demonstratiuniloru pangermaniste se desfiintara mai de curendu vreo 14 societati pangermaniste de ale studentiloru cari lucra pentru spargerea monarchiei si incorporarea tieriloru sale germane la marele imperiu alu Germaniei. Unii studenti au si fostu arestati, altii

relegati dela universitate, unii si preste fruntarie, precum se mai aretase. Deputatulu Schönerer, adherente fanaticu alu dinastiei Hohenzollern, care lucra pe facia pentru incorporarea la Germani'a, i s'a intentatu procesu de inalta tradare, era senatulu imperiale a decisu cu majoritate considerabile cá se fia datu pe manile procuratoriloru, adeca se i se suspinda immunitatea personala.

Socialistii facu asemenea forte multu de lucru atatu politiei cátu si tribunaleloru din Vien'a si arestarile se continua.

Din Romani'a.

— Bucuresci 6/18 Martiu. Citimu din capitala:

MM. LL. Regele si Regin'a au pornitu adu 6 curent. la orele 9 diminetia, cu unu trenu specialu in strainatate. Dni ministri Bratianu si Chitiu, impreuna cu mai multi senatori si deputati, au petrecutu pe Maiestatile Loru pana la Virciorov'a.

Suveranii voru ajunge Marti ser'a la Veneti'a, unde voru sta pana Vineri, candu voru plecá la Pegli.

Regele si Regin'a voru calatori se dice, incognito, suptu numele de contele si contessa de Vrancea.

Directi'a generala a drumiloru de fieru a pusu la dispositi'a M. L. vagone deosebite dela Virciorov'a si pana la Itali'a.

— Adunarile legiuitoare suntu convocate pentru diu'a de 10 Maiu viitoru.

— In lipsa Regelui. Foi'a oficiala de adi publica in fruntea sa urmatoriu decretu regalu: Carolu I.

Prin gratia lui Ddieu si vointi'a nationala, Rege alu Romaniei.

La toti de facia si viitori, sanetate.

Avendu a plecá, pentru unu scurtu timpu, preste fruntarii, pentru motive de sanetate.

Amu decretatu si decretamu ce urmédia:

Art. 1. In lips'a Noastra din tierra, tote lucrurile administratiunii publice, care ceru intarirea regala, se voru supune aprobarei consiliului ministriloru de cátre fia-care ministru in parte, si li se va da cursu, sub reserv'a sanctiunii Nostre ulterioare.

Art. 2. Numirile sau destituirile de functionari publici, care se voru face dupa gasirea cu cale a consiliului ministriloru, voru fi cu titlu provisoriu pana la intorcerea Nostra.

— Corpurile legiuitoare votandu eri, in a treia lectura, propunerea de revisuire, au ajunsu naturalmente la capatulu carierei loru. Adi s'a cititu de Maiestatea Sa Regele Mesagiulu de dissolutiune a cameriloru, ambele fiindu intrunite in sal'a adunarei deputatiloru. Colegiile electorale nu sunt inca convocate. Acesta se va face printr'unu decretu regalu posterioru.

Afaceri bisericesci din Romani'a.

(Urmare si fine).

Era cátre clerulu santei nostre biserici romane ortodoxe ne adressamu si 'lu povatiuimu: se'si intorca audiulu si se nu dea ascultare barfeleloru turburatoriloru de liniscea consciintiei bine credinciosiloru crescini, a aceluor turburatori necredinciosi si athei, renegati si tradatori cá Jud'a, cari turbura pacea biserice si voru se restorne ordinea lucruriloru in biserica si santele ei asiediaminte, predicandu vrajb'a si ur'a intre fratii si servitorii aceluia sfantu altaru; ci la tote cuvintele si maglisirele loru se respundia fia-care cu cuvintele Mantuitorului care le-a disu spiritului ispititoru de pe munte: „Mergi inapoi'a mea satano“. Cá-ci precum acelu spiritulu ispititoru alu satanei, pe verfulu muntelui, se adressa cátre Mantuitorulu cu cuvinte maglisitoare, puindu'i inainte chiaru si dise din santa scriptura si promitiandu'i cá ii va da imperatiile lumei daca se va inchina lui, totu asia acelasi spiritulu ispititoru se presinta si asta-di in biserica lui Ddieu, adressandu-se chiaru cátre cleru si aratandu unora pietrile, cá se voru preface in paine, altora cá voru sbura pe susu fara de aripi si altora cá loru le va da bunetatile lumei daca se voru inchina lui, adica 'lu voru asculta si se voru lua dupa invetiaturile lui cari sunt amestecate cu atata atractiune de interese materiale lumesci. Pe clerici mai vertosu cu deosebire ii indemnamu si ii povatiuimu se nu dea ascultare unoru asemenea invetiaturi si promisiuni, ci se isi aduca aminte de cuvintele apostolului Pavelu, cá cei ce le propaga, acestia sunt acei apostoli mincinosi, lucratori vicleni, inchipuindu-se intru apostoli ai lui Christosu, precum dice apostolulu Pavelu in a II-a epistola cátre Corinteni, cap. 11: „si nu este de

miratu, urmédia marele apostolu, cà insusi satana se preface in angeru de lumina; nu este dara lucru mare de se prefacu si slujitorii lui cá slujitorii dreptatiei, carora va fi sfersitul de pe faptele lor", de aceea, dice in cap. 6 aceeași epistola: „nu ve injugati intru altu jugu cu cei necredinciosi. Cà ce impartasire are dreptatea cu fara de legea? Séu ce impreunare are lumin'a cu intunereculu? Séu ce unire are Christosu cu Veliaru? Séu ce parte este necredinciosului cu celu necredinciosu? Séu ce insotire este bisericeii lui Ddieu cu idoliu?

Si in altu locu (fapt' apost. cap. 20, vers. 28) acelasi mare apostolu érași dice către preoti: „Dreptu aceea luati aminte de voi si de tota turm'a intru care duhulu sfantu v'au pusu pe voi episcopi cá se pastoriti biserica lui Dumnedieu care o au castigatu cu sangele seu. Cà eu sciu acésta, cà dupa durerea mea voru intrá lupi grei intru voi cari nu voru crutia turm'a. Si dintru voi insi-ve se voru sculá barbati graindu indaratincii cá se traga pe ucenici dupa densii. Pentru aceea priveghiati . . .“

Si érași acelasi apostolu in cap. IV către Efeseni dice: „Dreptu aceea ve rogu, fratiloru cu vrednicie se umblati dupa chemarea cu care sunteti chemati cu tota smerenia si blandetiele, cu indelunga rabdare, ingaduindu unulu altuia cu dragoste si nevoindu-ve a padi unirea duhului intre legatur'a pazei.

Éra dragostea si pacea despre care vorbesce aici sf. apostolu Pavelu, se intemeiază pe aceea dragoste si pace pe care o dá si ne-o invatia insusi Mantuitorulu in evangelia dela Joanu, cap. 13, prin cuvintele care le dice către apostoli:

„Si voue dicu acum: porunca noua dau voua se ve iubiti unulu pe altulu, precum si eu ve amu iubitu pe voi; intru acésta voru cunoste toti cá ai mei ucenici sunteti, de veti avea dragoste intre voi“. Si in cap. 14 dice: „pacea mea lasu voua, pacea mea dau voue, nu precum lumea dá, eu dau voue“.

Éra in cap. 15 dice:

„Precum m'au iubitu pe mine tatalu, si eu v'amu iubitu pe voi: remaneti intru dragostea mea: de veti padi poruncile mele, veti remanea intru dragostea mea“.

Si: „Acésta este porunc'a mea cá se ve iubiti unulu pe altulu, precum v'amu iubitu pe voi“.

Acestoru sante si dumnedieesci porunci si invetiaturi, datori fiindu, fratiloru si fiiloru, si noi cu totii a le urma, este totdeauna de celu mai mare folosu sufetesca si moralu a le avea in vedere, dara mai alesu acum credemu de a nóstra datorie a aduce aminte totoruru bine credinciosiloru crestini romani cuvintele de pace, iubire si unire pe care santa muma nóstra biserica le esclama si le predice credinciosiloru sei in tóte dilele la sf. leturgie, prin gur'a preotiloru dicédu: „Se iubimu unii pe altii cá intr'unu gându se marturisimu“. — Si érași indemnandu pe credinciosi la rugaciune le dice: „Unirea credintiei si impartasirea sfantului duhu se o ceremu in tóte dilele vietiei nóstre, pe care suntemu datori se o aferosimu lui Christosu Ddieu“.

Cu aceleasi cuvinte din sf. leturgie inchiemu si noi acésta carte pastorală, dicédu totoruru: Darulu domnului nostru Isusu Christosu si dragostea lui Dudieu si impartasirea sf. duhu se fia cu voi cu totii, cá se ve luminedie si se ve intarésca povetiuindu-ve pe calea pacii si a adeverului spre totu lucrulu bunu si bine placutu lui Ddieu. Aminu!

Din strainatate.

Cea mai teribila scire própeta o avemu din Londr'a capital'a Britaniei mare, unde in 15 Martiu a. c. sau pusu dinamitu la unu palatu unde se afla instalate patru ministarii, vecinu immediatu cu palatul parlamentului. Esplosiunea se intemplá sér'a pe la 9 óre si fu atatu de cumplita, in cátu au crepatu si in parte s'au spartu cátiva pareti grosi, éra grindile de lemnu s'au frantu cum ai frange lemnusiele si grindile gróse de feru fauritu ori valtiuitu sau indoitu cá firele de telu dela telegrafu. Scopulu conspiratoriloru a fostu cá se arunce in aeru palatul intregu, astadata inse n'au reusitu. S'au mai pusu dinamitu si la minunatulu palatu de milionu alu diariului „Times“ cu scopu de alu nimici cu totu ce este in laintrulu lui averi, tipografii si ómeni, firesce din resbunare infricosiata, pentru-cá acelu diariu potente lucra cu multa mania contra irlandesiloru. Tóta Angli'a se afla in miscare febrile din caus'a aceloru atentate demonice; se adeverescu inse din nou cele sciute si spuse de inainte cu 3—4 ani, cá ur'a si resbunarea intre acelea doua popóra este si va remanea inca timpu indelungatu neimpacata cá-ci mesurile paliative si

concesiunile ilusorie in locu se impace spiritele, mai virtosu le inversiuná.

De altmintrea cris'a sociala si cea politica, se manifesta neincetatu mai la tóte poporale Europei. Anume in Paris erá p'ací se sparga in 18 Martiu o batalia din cele mai turbate pe baricade, daca noulu ministeriu nu ar fi apucatu a lua cele mai rigoróse mesuri.

(Convocare.) Adunarea generala ordinaria a „Societatii romane de lectura din Sibiu“ se convocá prin acésta pe Domineca, 25 Martiu st. n. la 4 óre p. m. in localulu reuniunei.

Sibiu, 18 Martiu st. n. 1883.

Directorulu.

Bibliografia.

— Idealulu invetiatiului romanu. Studiu socialu pedagogicu, de Jonu Dariu, invetiati. la scólele primare din Satulungu. Brasiovu. Tipografi'a Alexi. 1883. Form. 8-vu mare, 47 pagine. Pretiulu 20 cri, 2 porto; de vendiare la auctoru.

— Mosítulu. Manualu pentru mósie, de Joanu de Volcinski, doctoru in medicina si chirurgia, magisteru in obstetricie; medicu asistente la institutul de nascere si la scól'a de mósie in Cernauti; membru alu comitetului societatiei pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a, s. a. In editur'a auctoriului. Cernauti, 1883. Tipariulu lui W. Kerekjarto. Form. 8-vu, pagine 249. Pretiulu 1 fl. 50. Aici in Sibiu se afla de vendiare la librari'a W. Krafft.

Dn. dr. Volcinski a corespunsu la una din necesitatile cele mai simtite pentru sexulu femeiescu. Pána acum dintre medicii romani a publicatu singuru dn. dr. C. Capsia in an. 1866 la Bucuresci o carte despre mosítu, destinata a dá instructiune aceloru femei care ajuta pe altele in órele in care multime din trensele lupta chiaru cu mórtea, spre a dá lunei cetatieni noi. Noi inse aflamu, cá o carte cá acésta nu e buna numai pentru mósie, ci si mai virtosu pentru mame si anume pentru acelea, care au se asiste la ficele loru maritate. Adaogemu, cá in acésta carte se afla si figure (ilustratiuni) anatomice esplicate cu limba cátu se póte de intielésa in o materia din cele mai delicate.

Red.

— Din basmele de auru ale tesaurului póporalorú germane, o mica culegere tradusa de Cati Pisica. Pretiulu 1 leu. Craiov'a, 1882. Tipo-litogr. nationale R. Samitca.

— Legende sau Basmele romaniloru adunate din gur'a poporului de P. Ispirescu, culegatoriu-tipografu. Bucuresci, 1881. Tipografi'a Academiei romane (laboratorii romani), strad'a Academiei Nr. 26.

Dela redactiune. Exemplarie intregi dela Nr. 1 inainte pe a. c. 1883 din „Observatoriulu“ mai avemu.

La cererea unoru domni deschidemu abonamentu si dela 1/13 Martiu pe 4 luni pána la 30 Juniu cu 2 fl. 70 cri v. a., inse numai comptant.

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a

in 5 Martiu st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de auru ungresca cu 6%	119.95	119.80
I emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orientalu ung.	91.10	91.—
II emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	110.—	109.75
Oblig. de statu dela 1876 de ale drumului de feru orient. ung.	94.40	95.25
Inprumutulu drumuriloru de feru ung.	133.—	134.—
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamentului	98.75	98.75
Obligatiuni ung. cu clausul'a de sortire	97.75	97.75
Obligatiuni urbariale temesiane	98.—	98.—
Obligatiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire	97.25	97.25
Obligatiuni urbariale transilvane	98.50	98.—
Obligatiuni urbariale croato-slavone	99.—	99.—
Obligatiuni ung. de rescumperarea diecimiei de vinu	97.50	97.75
Datorie de statu austriaca in chartie	78.40	78.30
Datorie de statu in argintu	78.65	77.30
Rent'a de auru austriaca	97.75	97.30
Sorti de statu dela 1860	131.—	130.50
Actiuni de banca austro-ung.	828.—	828.—
Actiuni de banca de creditu ung.	315.—	315.75
Actiuni de creditu aust.	314.20	316.—
Serisuri fonciari ale institutului „Albin'a“ dela Sibiu	—	100.30
Galbini imper.	5.64	5.63
Napoleonorulu	9.49	9.49
100 marce nemtiesci	58.45	58.50

Banc'a generala de asigurare mutuala „Transilvani'a.“

A XIV-a adunare generala ordinara

va avea locu **Domineca la 8 Aprile c. n. a. c.** la 3 óre dupa prandiu in cas'a propria a institutului (strad'a Cisnadiiei Nr. 5).

Obiecte de pertractare:

1. Darea de sama despre afacerile anului 1882.
2. Raportulu comitetului de supraveghiare.
3. Intregirea consiliului administrativu.
4. Alegerea comitetului de supraveghiare.
5. Propuneri incurse.
6. Sortiri de obligatiuni ale fondului de intemeiare.

Sibiu, in 9 Martiu 1883.

(147) **Consiliulu administrativu.**

Nr. 2/1883.

(145) 3—3

Adunarea generala a societatiei de pastrare si de imprumutu din Resinari prin conclusulu seu dela 29 Decembre 1882 au hotaritu, cá amintit'a cassa se va desfiintia, ceea ce prin acésta se aduce conformu legeri comerciale la cunoscintia de obste.

Directiunea Cassei:

Vasiliu Drooc. Petru Albu. Nicolau Ciuceanu.

Bilantiulu anualu

din 31 Decembre 1882

alu „Institutului de creditu si de economii Albin'a“.

Cassa in numerariu	fl. 74,567.78	Capitalu socialu	
Moneta	49,910.65	3000 actiuni a fl. 100	fl. 300,000.—
Cambie de banca	751,192.17	Fondulu de reserva alu actionariloru	83,323.50
Cambie si obligatiuni dela reuniuni de creditu	24,792.05	Depuneri pentru fructificare	1,176,660.65
Imprumuturi pe ipotece		Serisuri fonciari in circulatiune	541,000.—
a) in serisuri fonciare	fl. 597,064.88	Serisuri fonciari sortate in circulatiune	
b) in numerariu	156,267.25	a) scadietóre in 1 Aprile 1883	20,600.—
Credite ficse	64,684.42	b) scadiute	200.—
Avansuri pe credite ficse	23,803.—	Fondulu de garantia alu reuniuniloru	18,542.41
Realitati	66,274.—	Fondulu de garantia alu imprumuturiloru hipotecari	688.77
Efecte publice	91,055.—	Fondulu de pensii alu functionariloru	5,237.33
Efectele fondului de garantia ale serisuriloru fonciare	237,205.58	Dividende neridicate	2,317.—
Efectele fondului de pensiune alu functionariloru institutului	5,152.90	Interese anticipate pro 1883	13,179.36
Mobiliariu	fl. 4,422.73	Diverse conturi creditóre	78,900.07
dupa amortisare de	442.27	Profitu curatu	40,414.75
Diverse conturi debitóre	85,113.70		
	fl. 2,231,063.84		fl. 2,231,063.84

Sibiu, in 31 Decembre 1882.

E. Macellariu m. p., J. Popescu m. p., Visarionu Romanu m. p., Josifu Lissai m. p., membru alu directiunei. membru alu directiunei. directoru esecutivu. comptabilu.

Subsemnatulu comitetu am esaminatu bilantiulu presentu si confrotandu-lu cu registrele principali si ausiliari ale societatiei tinute in buna regula, l'am gasitu in consonantia cu aceleasi si exactu.

Sibiu, in 19 Martiu 1883.

(149)

Comitetulu de revisiune:

Augustu Senor m. p.
Corneliu Tobias m. p.

Dr. Aurelu Brote m. p.
Michailu Kabdebo m. p.

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**

Tipariulu lui **W. Krafft.**